

บทที่ 1

บทนำ



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระยะเวลาจากอดีตถึงปัจจุบันเราได้เห็นวิวัฒนาการ และความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศอย่างแพร่หลาย มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในวงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มผลผลิตมากขึ้น ทำให้ประหยัดพลังงาน และช่วยปรับปรุงคุณภาพงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2529) นอกจากนี้เทคโนโลยียังช่วยพัฒนาระบบสื่อสาร การคมนาคม การแพทย์ และระบบอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ มากมาย ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำเอาเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ เข้ามาสู่วงการศึกษาก็ก่อให้เกิดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาหลายประการ เช่น การใช้วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา การศึกษาทางไกลโดยใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอน เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน ช่วยทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลทางการเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะเทคโนโลยีการศึกษาเป็นการประยุกต์นำเอาบุคคล องค์กร กระบวนการ และผลผลิตของเทคโนโลยีทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ รวมถึงหลักการทางด้านจิตวิทยามาใช้ เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางด้านการจัดการบริหาร และปรับปรุงด้านการเรียนการสอน

ในการศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ และก้าวหน้าเหตุการณ์นั้น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นวิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ได้ โดยใช้ความรู้ ความคิด สติปัญญาวิเคราะห์ วิจาร์ณ และวิพากษ์ ด้วยเหตุผลอย่างมีระบบระเบียบ ซึ่งจะต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญ (ปรีชา ทิชนิพนธ์ : 2535) ดังที่ Francis Bacon ได้กล่าวว่า "การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์" เพราะช่วยส่งเสริมความรู้ความคิดของคนเราให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น นอกจากนี้การอ่านยังมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งให้ประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้าน และทุกโอกาส ทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ การพักผ่อนหย่อนใจ (สุขุม เฉลยทรัพย์ : 2529) โดยเฉพาะด้านการศึกษา การอ่านนับได้ว่าเป็นกลวิธีของการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับกันว่าดีที่สุดวิธีหนึ่ง และนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในอารยประเทศ ด้วยความเชื่อมั่นที่ว่า "การอ่าน คือ การมีชีวิต" (Reading is Living) เพราะการอ่านหนังสือเป็นจุดเกิดแห่งความรู้ ความคิด สติปัญญา และมีคุณค่าอย่างมากมายต่อวิถีในการดำเนินชีวิต (ศศิวิมล รอบคอบ : 2531)

นอกจากนี้ สุขุม เกลยทรัพย์ (2529) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านได้ 3 ประการ คือ

1. ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การอ่านจะช่วยให้ประชาชนเปลี่ยนแปลง ให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าของวิชาการในทุก ๆ สาขา การอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ในขณะที่สังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าขยายตัวในทุกทาง โดยเฉพาะในด้านวิชาการบุคคลจึงจำเป็นต้องปรับปรุงตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง และสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง เพื่อที่จะมีความสามารถช่วยตนเอง และช่วยผู้อื่นให้อยู่ในสถานะที่น่าปรารถนา
2. ในด้านความเป็นชาติที่มีอารยธรรม ถ้าประชาชนของประเทศใดมีจำนวนเปอร์เซ็นต์ของการอ่านออกเขียนได้สูง ก็แสดงว่าประเทศนั้นเป็นชาติที่มีอารยธรรมสูง ในขณะเดียวกันถ้าพลเมืองของประเทศใดมีความสนใจในการอ่านหนังสือมากด้วยแล้ว ก็เป็นอันตัดสินใจได้ว่า พลเมืองของประเทศนั้นก็เป็นผู้มีศีลธรรม และวัฒนธรรมสูงด้วย
3. ในการดำรงชีวิต การอ่านจะช่วยให้เป็นอย่างดี เพราะการอ่านเป็นการสร้างประสบการณ์พื้นฐาน คนเราสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการอ่าน กับทั้งยังเป็นการเตรียมตัวเพื่ออาชีพอีกด้วย นอกจากนี้การอ่านยังส่งเสริมให้คนเกิดความเข้าใจ และมีความชำนาญในวิชาชีพประเภทต่าง ๆ มากขึ้น

การอ่านหนังสือจึงมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิตได้อย่างมาก โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในสถานศึกษา การอ่านหนังสือตำรา นั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาก็จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ หนังสือและตำราต่าง ๆ จึงเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าอย่างยิ่งที่จะใช้ในการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการเรียนรู้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ต่อเนื่องไปไม่มีที่สิ้นสุด เพราะหนังสือตำรามีส่วนช่วยเสริมสร้างความรู้ ความคิด และวิจรณ์ญาณให้แก่ผู้เรียน เป็นแหล่งรวบรวมข้อเท็จจริง รายละเอียด การอ้างอิง แนวความคิดก่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อวิชาการใหม่ ๆ (บันลือ พฤกษ์วัน : 2533) นอกจากนี้ยังมีราคาถูกเมื่อเทียบกับสื่อสารการศึกษาชนิดอื่น (ม.ส.ธ., 2529) ทั้งยังเป็นสื่อการสอนที่สนองต่อการเรียนตามเอกัตบุคคลอีกด้วย (วันชัย ปัจจุสานนท์ : 2522)

หนังสือ ตำราจึงมีบทบาทในการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา นิสิตนักศึกษาจึงต้องขวนขวายหาความรู้ และประสบการณ์ด้วยตนเองมากกว่าที่เคยเป็นมาในระดับประถม และมัธยม โดยจะต้องรู้จักค้นคว้าหาความรู้ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยเสริม และ เพิ่มพูนความรู้ของ นิสิตนักศึกษาให้กว้างไกล ทนต่อความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ และเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลสูงสุดทางการเรียน ฉะนั้นหนังสือ ตำราต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ดังที่ ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้กล่าวไว้ว่า “ในวงการของทบวงมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ตำราเป็นสื่อหลักในการเรียนการสอน เป็นสื่อที่ใช้ถ่ายทอดความรู้ และวัฒนธรรม ตำราเป็นเครื่องชี้ความเป็นเลิศทางวิชาการ และระดับความรู้ของมนุษย์ในชุมชน และที่สำคัญตำราเป็นขุมปัญญาของมนุษย์”

(ทบวงมหาวิทยาลัย, 2533) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ในการส่งเสริมการแต่งตำราภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ประกอบการเรียนการสอน เพราะการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีตำราประกอบการสอน เพื่อแบ่งเบาภาระของอาจารย์ผู้สอน และช่วยนิสิตนักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ (สันต์ ธรรมบำรุง : 2529) และช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้เจริญก้าวหน้า ยังผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้สูงขึ้น เพราะเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้วิชาต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้นิสิตนักศึกษาเหล่านั้น เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533) นอกจากนี้ยังช่วยให้มีเอกสารวิชาการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะหนังสือตำราวิชาการระดับสูง ยิ่งขาดแคลนอยู่มาก ที่ใช้กันอยู่ส่วนใหญ่เป็นตำราต่างประเทศ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อผู้ที่ไม่สั่งทันภาษาเหล่านั้น อีกทั้งเนื้อหาและตัวอย่างที่ยกมาประกอบเป็นลักษณะสภาพแวดล้อมของต่างประเทศ ซึ่งบ่อยครั้งไม่สามารถเข้ากับสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมอาจทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ ดังนั้นการผลิตหนังสือ ตำราที่เป็นภาษาไทยออกมามีจะช่วยขจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป และยังเป็น การช่วยให้ประเทศชาติพัฒนา เพราะประเทศชาติได้ก็ตามหากงานเขียนทางวิชาการขาดแคลน หรือไม่มีคุณภาพประชาชนของประเทศนั้นก็กล่าวหลังไม่มีการพัฒนา ซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าในทุกด้านของประเทศชาติโดยส่วนรวม ในทางตรงกันข้ามประเทศชาติได้ก็ตาม หากมีงานเขียนเชิงวิชาการแพร่หลายเด่นทั้งคุณภาพ และปริมาณ เป็นอาหารสมองที่มีประโยชน์ให้ประชาชนได้บริโภคแล้ว ประชาชนประเทศชาตินั้นก็เจริญเติบโตทางสมองอย่างมีคุณภาพ เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป ซึ่งในที่สุดจะส่งผลให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองขึ้นอย่างมั่นคงถาวรได้ (ปรีชา ทิชนพงศ์, 2535)

ดังนั้น การพิมพ์หนังสือ ตำราในระดับอุดมศึกษา จึงถือเป็นงานหลักของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ เป็นงานหลักของผู้สอนที่จะต้องผลิตผลงานทางวิชาการ เพื่อประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ การเรียนการสอน และเป็นงานหลักของสถาบันต้องส่งเสริมให้อาจารย์ได้เขียน และจัดพิมพ์เผยแพร่ให้กว้างขวางออกไป (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2530) ในการเขียนหนังสือ และตำรานั้น ผู้เขียนควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่จะเขียนหนังสือ ตำราเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้า ผู้เขียนเป็นผู้สอนด้วยก็ยิ่งจะเกิดประโยชน์มากเป็นทวีคูณ เพราะจะทำให้ผู้สอนมีความรู้แน่นยิ่งขึ้น สามารถประยุกต์การสอนให้เกิดประโยชน์แท้จริงกับผู้เรียนได้ (ปรีชา ทิชนพงศ์, 2535) ปัจจุบันมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงมีความตื่นตัวในการส่งเสริมให้มีโครงการในการผลิตหนังสือ ตำราภาษาไทยมากขึ้น (พวงปราง เพ็ญศรี, 2528) เพื่อสนองต่อแนวนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย สนองต่อนโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา และสนองต่อแผนการศึกษาแห่งชาติ

การผลิตหนังสือ ตำราในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา และสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ผู้เขียน หรือผู้แต่งหนังสือ ตำราในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในด้านเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งก็ควรจะเป็นอาจารย์ผู้สอนทางเทคโนโลยีการศึกษา เพราะการเรียนการสอน ผู้สอนควรเป็นผู้ผลิตตำราต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง และครอบคลุมในสาขาที่อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความชำนาญ เชื่อว่าอาจารย์ทางเทคโนโลยีการศึกษา ควรจะเป็นผู้ผลิตตำราทางเทคโนโลยีการศึกษา ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในสาขาที่ตนถนัด เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ในศาสตร์นี้ไปสู่ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

จากการสำรวจในขั้นต้นของผู้วิจัยพบว่า ตำราบางวิชาในสาขาเทคโนโลยีการศึกษายังขาดแคลน และยังพบว่ามีการตีพิมพ์เผยแพร่ น้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ปิฎฐะ บุนนาค, 2533 (อ้างถึงใน ปรีชา ทิชนพงศ์, 2535) ที่กล่าวว่า “หนังสือ ตำราทางวิชาการของประเทศไทยยังมีตลาดไม่กว้างขวาง มีการผลิตน้อย และคุณภาพการพิมพ์ไม่ดีพอ” นอกจากนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี รังสินนท์ ได้กล่าวถึงปัญหาอุปสรรคในการเขียนตำรา ไว้ดังนี้ (ทบทวมหาวิทยาลัย, 2533) 1) ขาดแรงจูงใจ 2) ไม่มีเวลา 3) ปัญหาในการเลือกวิชาที่จะเขียน 4) ปัญหาในการเขียนให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุมเรื่องราวทั้งหมด 5) หนังสืออ่านประกอบการเขียนมีไม่เพียงพอ 6) ขาดทักษะและไม่ทราบเทคนิคใหม่ ๆ ในการค้นคว้า และใช้ห้องสมุด 7) มีความกังวลขณะเขียนตำรา 8) ไม่ทราบรูปแบบการเขียน 9) ติดขัดเรื่องสำนวนภาษา และการใช้ศัพท์ทางวิชาการโดยเฉพาะในการแปลตำรา 10) ไม่ยอมลงมือเขียน

ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้มีผลต่อการผลิตตำราให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยเฉพาะศาสตร์ทางเทคโนโลยีการศึกษา จะต้องมีการพัฒนาเนื้อหาวิชาในศาสตร์นี้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง เพราะเทคโนโลยีการศึกษาช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นการอ่านตำราทางเทคโนโลยีการศึกษา จะช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาการศึกษาให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ตำราทางเทคโนโลยีการศึกษา จึงต้องสอดคล้อง และทันต่อเทคโนโลยี ผู้สอนในศาสตร์สาขานี้ จึงต้องผลิตตำราในเรื่องที่ตนถนัดให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาต่าง ๆ ในการผลิตตำราอาจมีผลทำให้อาจารย์ผู้สอนในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา มีการเขียนตำราไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ทำให้ตำราบางวิชาในสาขานี้ขาดแคลน จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาอย่างยิ่งว่า ปัจจุบันตำราในสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีเนื้อหาด้านใดบ้าง มีการผลิตให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีหรือไม่

การวิเคราะห์เนื้อหาจะทำให้ผู้เขียนทราบว่า ตำราสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีเนื้อหาอะไรบ้าง เนื้อหาเรื่องใดมีมากและน้อยที่สุด และยังบอกถึงจำนวนการผลิตตำราภาษาไทย สาขาเทคโนโลยีการศึกษาในแต่ละปี พ.ศ. อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเขียนตำราในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาต่อไป

จากความสำคัญ และความจำเป็นของตำราสาขาเทคโนโลยีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่มีต่อ นิสิตนักศึกษาในการศึกษาหาความรู้ให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้อง อย่างยิ่งที่ควรมีการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่เขียนโดยอาจารย์สาขา เทคโนโลยีการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สํารวจตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา
2. วิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา

คำถามในการวิจัย

1. ในแต่ละปี พ.ศ. มีการเขียนตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษาจำนวนเท่าใด
2. ตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีเนื้อหาอะไรบ้าง
3. ตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีเนื้อหาเรื่องใดมาก/น้อยที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจและวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทย ที่เขียนโดยอาจารย์ประจำสาขา เทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ ระดับอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มี รายชื่อปรากฏในทำเนียบอาจารย์ของแต่ละปีการศึกษา 2537 ได้แก่ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ดังนี้

- 1.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- 1.3 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 1.4 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
- 1.5 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 1.6 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 1.7 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 1.8 มหาวิทยาลัยบูรพา
- 1.9 มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
- 1.10 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

- 1.11 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้
- 1.12 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
- 1.13 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- 1.14 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 1.15 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ

2. ตำราที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นตำราที่จัดพิมพ์ตั้งแต่เดือนมกราคม 2520 ถึงเดือนตุลาคม 2537
3. เกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหา มี 4 เกณฑ์ คือ (1) กลุ่มวิชาในหลักสูตร (2) ขอบข่ายสาระทฤษฎีและหลักการทางเทคโนโลยีการศึกษา (3) ประเภทของสื่อการสอน (4) ลักษณะเนื้อหาตำรา

ข้อตกลงเบื้องต้น

ตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่นำมาวิเคราะห์ได้มาจากการสำรวจรายชื่อจากผู้เขียนโดยตรง และตำรานั้นยังปรากฏเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ยกเว้นตำราของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้รวบรวมจากห้องสมุดและศูนย์ตำราประจำมหาวิทยาลัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การแยกแยะแจกแจงเนื้อหาของตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา โดยวิธีการจัดประเภทและวัดความถี่ เป็นวิธีที่มีแบบแผนกฎเกณฑ์ ขั้นตอนที่แน่นอน ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหา สามารถนำมาเปรียบเทียบระหว่างกันได้
2. ตำรา หมายถึง หนังสือ และตำราภาษาไทย ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนหรือใช้สำหรับให้ความรู้แก่นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจ ในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ที่ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบ เข้าปกเย็บเล่มเรียบร้อย มีสารบัญแบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหาอย่างชัดเจน
3. เกณฑ์ในการวิเคราะห์ หมายถึง รายละเอียดของเนื้อหาที่ใช้เป็นแนวทางเพื่ออธิบายเนื้อหาหรือข้อความที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและถูกต้อง

4. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง สาขาวิชาที่เกี่ยวกับการประยุกต์นำเอาบุคคล องค์กร กระบวนการ และผลผลิตของเทคโนโลยีทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ รวมถึงหลักการด้านจิตวิทยา มาใช้ เพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านการจัดการ การบริหาร และการปรับปรุงด้านการเรียนการสอน

5. การวิเคราะห์เนื้อหาด้านเทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การพิจารณาดูเนื้อหาที่ปรากฏในตำรา ภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษาว่ามีเนื้อหาอะไร มีเนื้อหาเรื่องใดมาก/น้อยที่สุด และในแต่ละปี พ.ศ. มีการแต่งตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีศึกษามากน้อยเพียงใด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบเนื้อหาและขอบข่ายในการเขียนตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษาในปัจจุบัน
2. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้เขียนในการผลิตตำราภาษาไทย สาขาเทคโนโลยีการศึกษา
3. เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยในศาสตร์สาขาอื่นต่อไป
4. เป็นแหล่งรวบรวมรายชื่อตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่เขียนโดยอาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา ระดับอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย